

# מנחם גולן רכש גם את קולנוע "ירון"

מפיק-הסרטים מנחם גולן קנה בשבוע שעבר את בית-הקולנוע החמישי שלו. הפעם זה ירון (קריטריון) ברחוב הירקון בתל-אביב. המחיר ששילם — מיליון לירות. בזמנו תיכנן גולן לחלק את ירון לשני בתי-קולנוע קטנים. בכל מקרה, הוא



מנחם גולן ואשתו  
בית-חיים, חמישה בתי-קולנוע

- רואח ברכישה השקעה טובה במיגוש מצויין באיזור הטיילת של תל-אביב.
- בתי-הקולנוע האחרים של גולן:
- מחצית קולנוע הוד בתל-אביב.
- קולנוע אוריון (אורלי), אותו קנה ב-350 אלף לירות, השקיע עוד 200 אלף לירות בשיפוץ.
- קולנוע חדש בן 850 מקומות בכיכר-אתרים, ברחוב הירקון פינת ק"ל בתל-אביב, במחיר חצי מיליון ל"י.
- קולנוע נוסף בבניין גדול שתיבנה חברת כלל בירושלים.

## הימור מעניין במנייה אמריקאית

בנק ארץ-ישראל-בריטניה חזר לאחרונה על התרגיל קלאסי שביצע כבר לא אחת בעבר — הפקת רווחי-ענק כתוצאה מן השתלטות נכונה בחברה נכונה. ב-1972 הרוויח הבנק עשרות מיליוני דולר בשני תרגילים כאלה. האחד: הבנק רכש קבוצת מניות ניכרת של חברת פולקסוואגן. הגיע בה למעמד של מיעוט בעל משקל, אילץ את הרוב לרכוש מיידו את המניות במחיר מפולפל. התרגיל השני: הבנק קנה נתח רציני ממניות חברת-הענק האמריקאית קרטיס רייט, שרכשה את הניכיון לייצור מנוע הוונק המהפכני. אשאר עלו שערי המניות מתשעה לחמישים דולר למנייה, מצא הבנק את עצמו ברווח ניכר.

## "אילן-גת" רכשה "שליש ב.אררט"

חברת הבנייה הידועה אילן-גת השייכת לטיבור אילן ורפאל גת, רכשה כשליש המניות של חברת-הבנייה אררט, וכן את מלוא המניות של מפעל-המתכת חירונית באשקלון.

אילן-גת היתה בקשיים קלים בתקופת זמיתון, אולם כיום היא אחת מחברות ה"בנייה הגדולות בארץ. היא רכשה מיליון מניות של אררט, מתוך הון-מניות נפרע כולל של 2.6 מיליון. 1.6 מיליון המניות נזותרים עם בידי משקיעים דרום-אמריקאים. בראשות פיליפ צוקרמן, מנכ"ל החב"ה, רכשה מניות אררט כוצעה באמצעות חברת דוראטס פיננסייט, השייכת ברובה לאילן-גת.

אררט עצמה היתה בעלת מחצית מניות מפעל-המתכת חירונית, שייצר בתחילה יד-יישמש וכיום ארונות-משרד, במחזור ענתי של ארבע מיליון ל"י לשנה. המחצית ושנייה היתה, עד לפני שנה, בידי מושב יזמורים. לפני שנה קנתה אילן-גת את זלקו של מושב יזמורים, והחדש גם את זלקה של אררט בחירונית.

## אין מזל לבנקים היהודיים בשווייץ

שלושה שמות יהודיים מעורבים בימים אלה בשווייץ בבויונות פיננסיים. המהדהר דים ברחבי עולם הכספים הבינלאומיים: פרשת הבנק היהודי השווייצרי, צנטרוס בנק, ובעליו פאול וורמור, שנעצר לחקירה כחשד מעילה של 30 מיליון פרנקים שווייצריים, מוספה להכות גלים.

וורמור היה דמות ידועה בישראל, שותף במלון באזל בתל-אביב, שנקרא על שם עיר מולדתו. שותפו, הקבלן הירושלמי הר' נודע שפיגל, נעצר בארץ על-ידי מס" הכנסה, כחשוד בהעלמת הכנסות במלון באזל בסכום של כשני מיליון לירות. קודם לכן היה וורמור, טייס פרטי נודע, שותף של משפחת עפרון במפעל האסבסט בפתח-תקוה. בנק צנטרוס, שהוא בעליו, הינו אחד הבנקים הקטנים, אך הידועים, במרכז ציריך. וורמור נהג לטוש במקום למקום במטוסו הפרטי, ונראה כי הפסיד כמה מיליוני פרנקים טובים ליד שולחנות האזינו.

● עוד בנק זה מסתבך, ובנק נוסף, קושלנדר-הפנור, שפשט רגל לפני כשנתיים, הודיע עתה על הסדר סופי לנושאים, בשיי עור של 60% מן החובות. בבנק זה היו פקדונות רבים מישראל, בעיקר של חוגי אגודת ישראל, אליהם משתייכים גם קושי' לנד והפנר. כיוון שבשווייץ מחייב החוק את פירסום שמותיהם של בעלי הפקדונות, במקרה של חקירה בבית-משפט — העדיפו הנושאים להפסיד, אך לא להתגלות.

● בנק פרטי שלישי, בנק רייט, פשט אף הוא רגל לפני כמה חודשים, ובעליו יושבים עדיין במעצר לצורך חקירה. רייט, בעליו של הבנק, היה בזמנו בעל מלון גת ריימן בתל-אביב.

לאחר הסתבכותם של שלושת הבנקים הפרטיים הללו, נותרו רק בנקים פרטיים ספורים בשווייץ, בבעלות יהודית, הגדול בהם הוא דרייפוס בנק בבאזל.



בנקאי ריונכאום  
פרשה עגומה

שני בגודלו הוא בנק וילויס באר בציריך. בנק שלישי הוא לנדאו-קמחי, גם הוא בציריך, הנתון במצב טוב פחות. בשווייץ ישנם גם כמה בנקים בבעלות משפחות של יהודים ספרדיים, כמו בנק פאריאנטא בז'נבה, וטרריד דלופמנט של משפחת ספרא. בהיקף קטן יותר פועלים בנק רובינזון בבאזל, בנק מרקנטיל, של משולם ריקליס ועקיבא פרסיץ, ובנק קרדיט אינטרנשיונל של טיבור רונבאום, שהיה פרטס בקשריו עם לנסקי והמאפיה האמריקאית.

הבנקים הציבוריים בשווייץ, שהם בי בעלות יהודית, הינם בנק דיסקונט, שהוא השני בגודלו בין הבנקים הזרים שם, בנק צ'פיקה, השייך לבנק לאומי, ובנק פרווא, השייך לברון רוטשילד. בקרוב פותח גם בנק הפועלים סניף בהיקף מלא בשווייץ.

וואה: ב-1971 היה סכום התרומות פחות מחצי — 2.5 מיליון דולר. סכום עצום זה מצביע על סכומי-העתק שיוזרמו על-ידי המיפלגות לשוק בשנה ה"קרובה, יתרמו לחברת זהירות המטרי רפת של האינפלציה. את מחירה של דחי' רה זו יצטרך כמובן האורח לשלם — מכיסו — בשנה שלאחר הבחירות.

## הנדין

(המשך מעמוד 13)  
מלך באמריקה, מולדתו של מרק טוויין? האם שכחנו את ה"דוכס" וה"מלך" של האקלברי פיג, שני הנוכלים שאיחזו את עיני האנשים המתאימים לאורך המיסיוסי? הנה, אייטריטו, יתפוצץ הנשיא מצחק, וגולדה תחזיק כסבתא טובה שתפפה את הנכד כמעשה קונרד, וגם פאט תגיד: "נו כאמת, דיקי כו..."

● ● ●  
**א** כר הנשיא לא צחק, ואו נסתבר לי, מעל לכל ספק, שהקיש המונר-מנטאלי אינו אלא הנהל הרגיל של הבית הלבן, לכבוד מלכים וראשי-ממשלות זרים. פנטסטי!

כאן, במקום הזה, לפני עשר שנים בילבד, עמד ג'ון פאצ'רדאלד קנדי, האציל התרבותי, ולידו ז'אקלין הנדרת. הם הפכו את הבית הלבן לנאת-מדבר של תרבות מתחדשת ומתקדמת, מקום-מיפגש של בעלי פרסי-נובל, חלון-ראווה לאומי לגדולי האמנות, הספרות והמוסיקה. כל צליל, כל תנועה, היו טבעיים, בטוב טעם, גם כש' חרגו מן המוסכמים ופילסו דרכים חדשות. לא היה יומרה תרבותית. היתה תרבותי ועכשווי עומד שם הפוליטיקאי ההוא, הבורגני הזעיר שעדה לי גדולה, וידו האמריקאית הבינונית מהעירייה, ומציג הצרימלכות! לא היה לי קשה לזהות את הסצינה כולה. היא פשוט נגובה ממאה-אלף סרטים סוג ד', בהם תוארו במאים הוליוודיים מסוג ד' את הצרימה-מלכות של הצאר ניקולאי, או של לודוויג המשוגע מלך בוואריה, או של הקיזור פראנץ-יוזף, ספידי דהימיו, גאון הקיטש הפסקטאקוררי, היה מתבייש כי הצגה זו.

● ● ●  
**ר** יחמתי על גולדה. בפעם הראשונה בחיי.

גולדה שלנו, גולדה ממוצת-הסועלות, גולדה ממוכירות סולל-בונה, החלוצה לעת מצוא, הסוציאליסטית לשעבר — איך היא עמדה בכל זה?

איך לא פרצה בצחוק? הערצתי אותה על התאפקותה. לרדת ככה במדרגות, כמו בהצגה של אוהל מי לפני ימי מיקוניס, בשיא הרצינות המלכודתית, ולא להזיז אף שריר בפנים — הישג נדיר!

איוו שחקנות, אמרתי לעצמא, היא בסדר, הזקנה הזאת. שליטה עצמית למופת. חנה רובינא לא היתה מסוגלת לזה.

עד שתפסתי לפתע את האמת הנוראה: גולדה לא שיחקה. היא השתתף פה בהצגה הוולגארית בשיא ה"רצינות".

גם בעיניה, וכמו בעיני הצירי פים, הנהגשים מזל מספני הטדוויי יח, היתה זאת התגשמות של חלום, מלכת היהודים כקונגרס של זינה, בין הצאר הרוסי והקיסר האוסטרי.

היא לא יכלה לצחוק מיומרותיו המונארי-כיות של דיק ניכסון, המשחק את תפקיד לואי ה-14, מפני שהיא עצמה משחקת את יקטרינה הגדולה.

● ● ●  
**ר** קיטש הגרדל ממלא, כמובן, גם תפקיד מעשי. מיליוני אמריקאים טובים, בעירות של מישיגן ודאקוטה הדרומית, התפעלו מן הכרך התרבותי של קנדי, אך לא יכלו לאהוב אותו. הוא היה זר, רחוק, מורס מעם. את ההצגות המלכותיות-ברבי-דולאר של ניכסון הם מבינים היטב, מפני שהיו אותן מאות פעמים על בד הקולנוע של השכונה. בימים ההם, כשהרושת-החלומות של הוליווד עוד עבדה במלוא הקצב, אלפי יהודים טובים, בסנין ובעפוליה פיתוח, זוכרים את ליליה-בדולה ואת הרקריאקטורות של דר שטרמן. איך לא יפעם ליבם למראה מלכת היהודים הצועדת בראש מורם כארמונות הגוים?

זה נורמלי לגמרי.

● ● ●  
**ר** יכפון נבחר מחדש, ברוב עצום, בעזרתה הרבה והאמיצה של גולדה. גולדה תיבחר מחדש, בעזרתו העוז וה"אדיבה של ניכסון. אפשר היה לעמוד בפני הכישרון הריטורי שלה. אפשר היה לעמוד בפני טכסיסים הפוליטיים. אך איך אפשר לעמוד בפני הקיטש המנומנטאלי הזה? מלכת היהודים, קיסרית המעי' רך, ראשיה-ממשלה עד מאה ועשרי